

उप-प्रमुखज्यू सभाका सदस्यज्यूहरु

नेपालको संविधान तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले प्रदान गरेको अधिकार अनुसार स्थानीय सरकारको रूपमा तेस्रो नगर सभामा उपस्थित भई आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा मैले आफूलाई गौरवान्वित महशुस गरेको छु । यस गरिमामय सभामा सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु लगायत उपस्थित सबैमा हार्दिक स्वागत गर्न चाहन्छु ।

आज हामी जुन हैसियतमा उभिएर जनताको अधिकार प्रयोग जनताकै सेवा गर्ने पदीय जिम्मेवारीको अवसर प्राप्त गरिहेका छौं । यस्तो अवसर र अधिकार प्राप्तिको लागि थुप्रै नेपाली जनताहरुले आफ्नो ज्यान गुमाउन पुगेका थिए । राष्ट्र नेपाली जनताको अधिकारको लागि आफ्नो ज्यान गुमाएका ती सम्पूर्ण महान शहिदहरु प्रति म हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्न चाहन्छु । यसै अवसरमा हाम्रा अग्रज तथा यस नगरपालिकाका प्रथम मेयर उमेशचन्द्र थापा प्रति पनि म हार्दिक सम्मान एवं श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्न चाहन्छु । जनताको आन्दोलनको क्रममा घाइते तथा अपाङ्ग भएका व्यक्तिहरुलाई पनि म यस अवसरमा स्मरण गर्दै घाइतेहरुको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

सभासदज्यूहरु,

हामीले देशको संघीय ढाँचा अनुसार गठन भएको नयाँ नगरपालिकाको नेतृत्व सम्हाले पश्चात दुई वटा नगर सभाहरु सफलतापूर्वक सम्पन्न गरि सकेका छौं । नगर सभा सम्पन्न गर्न र सभाले पास गरेको नीति कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न सकारात्मक सोच र योगदान पुर्याउनु भएका सभासदज्यूहरु तथा सम्पूर्ण जनसमुदायहरुमा म हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु । साथै आगामी दिनमा पनि अझ बढी सक्रियताका साथ सहयोग प्राप्त हुनेछ भन्नेमा म विश्वस्त छु । प्रथम र दोस्रो नगरसभा तथा ती सभाले पास गरेका नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने क्रममा सिकेका सिकाई, भोगाई र व्यवहारिक अभ्यासबाट भएका कमी कमजोरी हरूलाई सच्याउदै आगामी दिनमा अझ बढी निखारका साथ परिष्कृत जनसेवा र नगरको समृद्धिमा लाग्न म सबैमा अनुरोध गर्न चाहन्छु ।

सभासदज्यूहरु,

प्रथम नगरसभाबाट पास गरेका जनजीविका संग सम्बन्धित नीति तथा कार्यक्रमहरु मध्ये करीब ९० प्रतिशत नीति तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनमा गइसकेको कुरा नीति विश्लेषणबाट देखिएको छ । नगर गौरवका योजनाहरु, उज्यालो शहर बनाउने योजना जस्ता महत्वपूर्ण कार्यक्रमहरु समेत सफलतापूर्वक सम्पन्न हुने चरणमा छन् । हाम्रा सीमित श्रोत साधनका कारण व्यापक जनआकांक्षा अनुरूप सम्पूर्ण रूपमा सम्बोधन गर्न नसकिएतापनि आवश्यकता परिपूर्तिका लागि अधिकतम प्रयास गरिएकोछ । हाम्रो विद्यमान भौगोलिक अवस्था राजनीतिक परिवेश, नगरवसीहरुको आयस्तर अनुसार हामीले प्रक्षेपण गरेको आन्तरिक आय लक्ष्य अनुसार उठेको छ तर केन्द्रिय सरकारबाट प्राप्त भएको श्रोत निकै भएको कारणले आशातित लक्ष्य हासिल गर्न केही कठिन हुने देखिन्छ, तापनि सर्वसाधारण, बुद्धिजीवी, व्यवसायी संघसस्था लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुको सकारात्मक सहयोग प्राप्त भइरहेमा सीमित श्रोतलाई अधिकतम उपयोग गरी अगाडी बढ्न सहज हुनेछ भन्ने मैले विश्वास लिएको छु ।

सभासदज्यूहरु,

लामो समयदेखि जनप्रतिनिधि विहिन अवस्था, संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारका ऐन, नियम तथा कार्यविधिहरु समेत वनिनसकेको निकै चुनौतिपूर्ण अवस्थामा नगरको नेतृत्व लिएर हामीले प्रथम नगरसभामा लिएका नीति तथा कार्यक्रमहरु सफलता तर्फ उन्मुख भएको र कतिपय कार्यक्रम शुरुवात भइ

सम्पन्नताको चरणमा रहेकोले आगामी आर्थिक वर्षमा पनि धेरैजसो नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिनुपर्ने महशुस भएको हुँदा सोही बमोजिम नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरको छु । हाल संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट कतिपय कानूनहरू तयार भइसकेको साथै हामीले पनि स्थानीय सरकारको तर्फबाट तयार गर्नुपर्ने कतिपय कानूनहरू समेत तयार भइ कार्यान्वयनमा गइसकेका छन्, जसले गर्दा आगामी दिनमा सेवा प्रवाह र योजना कार्यान्वयनमा सहज हुन जाने देखिन्छ । साथै तयार गर्नुपर्ने अन्य कानूनहरू आवश्यकता अनुसार तयार गर्दै जाने तयारीमा हामी लागेका छौ ।

सभासदज्यूहरू,

अब म, हाम्रो नगरको आयश्रोतको अवस्था, राजनीतिक परिवेश अनुसार हामीले शुरु गरेको गत वर्ष देखिका नीति, कार्यक्रम तथा योजनाहरूको समग्र विश्लेषणको आधारमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को नीति तथा कार्यक्रम निम्नानुसार पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आगामी आ.व. २०७५/७६ को लागि नगरपालिकाका नीति तथा कार्यक्रमहरू :

आर्थिक विकास तर्फ :

- कृषि र पर्यटन क्षेत्रलाई पुतलीबजार नगरपालिकाको रोजगारी एवं विकासको आधार बनाउने प्रथम नगरसभाबाट पारित नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरपालिकालाई तरकारी, दुध, मसलावाली तथा मासुजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउने गरी आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- सुन्तलाजात फलफुलको उत्पादन, गुणस्तर व्यवस्थापन र बजारीकरणमा सहयोग गरि सुन्तलालाई नगरको पहिचानयुक्त फलफुल तयार गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरि नगरलाई सुन्तलाको शहरको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- सुन्तला जोन कार्यक्रमलाई सुपरजोनमा विस्तार गरि यस नगरपालिकाका सम्भावित सबै वडामा सुन्तला उत्पादन गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालनका लागि पहल गरिनेछ ।
- भूमीको पहिचान अनुसार भू-उपयोगको एवं सरकारी जग्गाको किटान गरी संरक्षण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पुतलीबजार नगर क्षेत्रभित्रका बजार एवं बस्ती संरक्षण तथा कृषियोग्य जमीनको संरक्षणको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- उत्पादनशील भूमीलाई अत्याधिक रूपमा उपयोग गरेमामात्र उत्पादकत्व बृद्धि भई नगरबासीको जीवनस्तर उठ्ने भएकोले बाँझो जग्गा नराखी हाल बाँझो रहेको जग्गामा खेतीगर्ने किसानलाई प्रोत्साहन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पुतलीबजार नगरपालिकाका अधिकांश मानिसहरूको आमदानीको श्रोत कृषि भएकोले उत्पादनशील भूमीमा सिंचाईको व्यवस्था गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स-साना टुक्रे जग्गा लाई चक्लाबन्दी गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गर्न नामसारीमा लाग्ने राजस्व मिनाह गर्ने नीति लिइनेछ । खेतीयोग्य जमिनमा प्लटिङ गर्ने कार्यलाई निषेध गरिनेछ ।
- कृषि लाई आधुनिकरण र व्यवसायिकरण गर्न आधुनिक कृषि औजार प्रयोगमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- युवालाई स्वरोजगार बनाउनको निम्ति आवश्यकताको आधारमा शीपमूलक तालिमदिने र कृषि, वन, पर्यटन र निर्माणका क्षेत्रमा क्रियाशिल बनाउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- मेयरसंग रोजगार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- नगदे वाली र पशुपालनको पकेट क्षेत्र पहिचान गरी सामुहिक वा व्यक्तिगत उत्पादन प्रणालीलाई प्रोत्साहित गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ।
- कृषकद्वारा उत्पादित वस्तुको बजारीकरणको निम्ती नगरक्षेत्रभित्रका विभिन्न स्थानहरूमा हाटबजार एवं संकलन केन्द्रहरूको स्थापनागर्ने नीतिलिईनेछ।
- यस नगरपालिकाभित्र निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको शीत भण्डार (Cold Store)लाई छिटो निर्माण गरी किसानको पक्षमाल्याउन यस न.पा.ले शेयर/अनुदान उपलब्ध गराउने तथा अन्य निकायसंग साभोदारी गरी लगानी बढाइ आगामी २ वर्षभित्र निर्माणसम्पन्न गर्ने गरी कार्यक्रम तय गरिने
- कोल्मा, राङ्गभाङ्ग, हुनिकोट, स्याङ्गजाबजार, सतौँकोट हुँदै खर्सु भ्यू टावर लाई मिलिनियम ट्रेकको विकास गरी कोल्मा कालीकाकोट, स्याङ्गजा हुडीकोट, बहाकोट कालिकाकोट, सतौँ कालिकाकोट, सतौँको भुमस्थान, पौवैगौडेको नुवाकोट, पेल्काचौरको मनकामना, गुणीखोलाको चम्पागिरी आश्रम, वडा नं ४ को भालुपहाड, अग्लोडाँडा भ्यू प्वाइन्ट, फुलवारी, इन्द्रेशको ऐतिहासिक मस्जिद जस्ता धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थलको विकास र विस्तारको लागि विशेष योजना संचालन गरिनेछ।
- बाजपुरको चण्डीस्थान, पाणिनी गुरुकूलआश्रम, पेल्काचौरको महादेवधाम, राङ्गखोलाको सिद्धबाबा, सितलादेवीका गोरुजुरेमन्दिर, नेवारेखोलाको रोल बराहीमन्दिर गउकोटडाडा, ठुलाडिहीको बरडाडा शिव मन्दिर, बराही मन्दिर ठुलाडिही, लामागेको पञ्चमुखी शिवालय मन्दिर, टक्सारको शिव मन्दिर, चिरुवा बराही मन्दिर, स्याङ्गजा बजार कामीडाँडाको बौद्ध गुम्बा, कैलासेश्वर महादेव मन्दिर, आलेथुमको सिद्ध गुफा, तीखेचुली, नागेश्वर मन्दिर १०, नेवा संग्राहलय, घलामडाँडा भापाकोट मन्दिर, शिव थुम्का, जलविष्णुदेवी, सिद्धेश्वर, पशुपती मन्दिर, भारकोट स्तुपा, हरिहर धार्मिक पर्यटकीय स्थल शितलादेवि लगायत नगरपालिका क्षेत्रभित्रका विभिन्न धार्मिक, ऐतिहासिक पर्यटकीय स्थलको विकास र विस्तारगर्दै लैजाने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ।
- प्याग्लाईडिङ्ग विद्यालय र सम्बन्धित विद्यार्थीलाई प्रोत्साहन एवं प्रवर्द्धन गर्ने नीति निरन्तरता दिईनेछ।
- आँधीखोला, अरौदीखोला र वाङ्गखोलाको संगम स्थललाई “श्रवण कुमार” को पहिचान सहित“त्रिवेणी धाम” तिर्थस्थल बनाउने नीति अनुरूप सम्बन्धित खोलाको सरसफाई अभियान सञ्चालन गरिनुका साथै डि पी आर तयार गरिनेछ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्रका ऐतिहासिक पर्यटकीय स्थलमाभ्यू टावर निर्माण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ।
- औद्योगिक विकासका लागि उद्योगग्राम स्थापना स्थलको अध्ययन भईरहेकोले उक्त अध्ययनलाई पुरागरि औद्योगिकग्राम स्थापना गरिनेछ।
- कम्तीमा २५ जना श्रमीक लाई रोजगारी दिने गरि स्थापना हुने उद्योग स्थल सम्म आवश्यक भौतिक पूर्वाधारमा (सडक, विद्युत र पानी) नगरपालिका बाट लगानी गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- घरेलुतथा साना उद्योगहरू संचालन र व्यवस्थापन गर्न प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ।
- उद्योग तथा व्यवसायिक क्षेत्रमा नीजी क्षेत्रको लगानी प्रवर्द्धन गर्ने तथा लगानीमैत्री वातावरण सृजना गरिनेछ।
- एक परिवार एक उद्यमको नीति लागु गरिनेछ।

भौतिक पूर्वाधार विकास तर्फ :

- वामपन्थी एवं प्रजातान्त्रिक आन्दोलनका अग्रज योद्धाहरूको स्मरण एवं सम्मानमा नगरका मुख्य चोकमा रहेका शालिकहरूको संरक्षण गर्दै नयां शालिक निर्माण गरिनेछ।

- पुतलीबजार नगरपालिकालाई “पुतलीबजार नगर-उज्यालो सहर”को नारा दिइ उक्त नारालाई लाई साकार पार्ने प्रथम नगर सभाले लिएको नीतिलाई निरन्तरता दिई नगरपालिका, साभेदार निकायर जनसहभागितावाट समेत लगानी वृद्धि गरी थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- नगरपालिकालाई Satalite city को रुपमा विकास गर्न प्रदेश सरकार र संघीय सरकार संग विशेष पहल गरिनेछ ।
- नगरपालिकावाट विगत देखी नै शुरुवात भई सञ्चालनमा रहेका अधुरा योजनाहरुलाई सम्पन्न गर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्रका विभिन्न स्थानहरुमा केवुलकार सञ्चालनको संभाव्यता अध्ययनगर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पुतलीबजार नगरपालिकावासीलाई ४ वर्षभित्रशुद्ध र सफापिउने पानीको उपयोगगर्न सक्ने बनाउनेनीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सकुम्बासी विहिन नगरपालिका बनाउन आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- घना वस्ती, वडा केन्द्र तथा दुई पालिका, दुई जिल्लाजोड्ने सडक, ५० हेक्टर भन्दा बढी क्षेत्रमा सिंचाइ उपलब्ध हुने सिंचाइ योजना एवं ऐतिहासिक धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्र संग सम्बन्धित योजनाहरुलाई विशेष प्राथमिकता दिईनगर गौरवका योजनाको रुपमा अगाडी बढाइनेछ ।
- नगर भित्रका सडकहरुलाई वाह्रैमास यातायात चल्ने गरी नियमित मर्मत सुधार गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्र नगर बस तथा अटो रिक्सा सञ्चालनको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र हाल भैरहेको अव्यवस्थित ढल निकासलाई व्यवस्थित गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पुतलीबजार नगरपालिकाको प्रत्येक वडामा व्यवस्थित वस्ती विकासको लागि आवश्यक पहल गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पुतलीबजार नगरपालिकाको भौगोलिक बनावट अनुसारका आवासिय भवनको २५ देखी ३० वटा नमुना नक्सा तयार गरि निशुल्क नक्सा उपलब्ध गराउनका लागि अगाडि बढेको प्रक्रियालाई पूर्णता दिइनेछ ।
- नगरपालिकाको सूचना तथा अभिलेख केन्द्रलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी गरिनेछ ।
- वडास्तरीय योजना तथा कार्यक्रम वडा कार्यालयमा नै सम्भौता गरी स्वीकृतीका लागि नगर कार्यपालिकामा पेश गरी भुक्तानी सम्बन्धि वडास्तरमा नै गर्ने व्यवस्था मिलाउन आवश्यक प्रवन्ध गरिनेछ ।
- नगर सडक तथा यातायात गुरुयोजना (MTMP)तयार गरी आवश्यक योजना तर्जुमा गरिनेछ ।
- यस नगरपालिका भित्र कृषि, ईन्जिनियरिङ्ग, नर्सिङ्ग, हाइड्रोइलेक्ट्रीकल्स जस्ता प्राविधिक शिक्षालय प्रारम्भ गर्न आवश्यक सहयोग गर्ने र पूर्वाधार विकास गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरका वडा कार्यालयहरुमा आगामी ४ वर्षभित्र पक्की सडक पुऱ्याउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- उमेशचन्द्र मार्गको स्तरोन्नती गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- उमेशचन्द्र मेयर कप फूटवल कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- भूकम्प पिडित जनताले आवास निर्माण गर्दा निशुल्क नक्सापास गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ ।

- वडा कार्यालय नभएका वडाहरूमा कार्यालय भवनका लागि कम्तीमा एक रोपनी जग्गा खरीद गरी भवन निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिता दिइने छ ।
- सडक लगायतका पूर्वाधार निर्माण गर्दा वायोइन्जिनियरिड कार्यलाई समेत समावेश गरी योजना सञ्चालन गरिने छ ।
- सडक सम्बन्धि योजना सञ्चालन गर्दा मापदण्ड पुरा भएका सडकहरूमा कम्तीमा ५० प्रतिशत काम पक्की संरचना सम्बन्धि कार्य गर्ने गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
- राष्ट्रिय राजमार्ग, जिल्लास्तरीय एवं नगरस्तरीय मार्ग संग जोडिएर सहायक मार्गको नयां ट्याक खोल्दा स्थानीय तह तथा सम्बन्धित निकायबाट अनुमति लिएर मात्र खोल्न पाइने नीति लिइनेछ ।
- दुरसंचार सम्बन्धि पूर्वाधारहरूको क्षमता विकास गरी नगरपालिकाका सबै स्थानहरूमा संचार सेवाहरूको सहज पहुँच पुर्यउने नीति लिइनेछ ।
- टेलिभिजन, एफ.एम रेडियो तथा पत्रपत्रिकाहरूको स्थापना, क्षमता विकास र गुणस्तर सुधारका लागि सामुदायिक तथा नीजि क्षेत्रसंग सहकार्य गरिनेछ ।
- विद्युत सेवा नपुगेका स्थानहरूमा सेवा उपलब्ध गराउन र विद्युत सेवा पुगेका स्थानहरूमा भरपर्दो सेवा प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ ।
- वैकल्पिक उर्जाको विकास तथा प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।

सामाजिक विकास

- एकल महिला, अशक्त, वृद्धवृद्धा र फरक क्षमता भएकाव्यक्तिहरूको सामाजिक सुरक्षाभत्ता वितरणलाई थप सहज बनाउन वैकिड संस्थाहरूसंग सहकार्य गरिनेछ ।
- विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूलाई बढीभन्दा बढी रोजगारीमुलक र लैंगिक दृष्टीले उत्तरदायी बनाउन आयोजनाका सबै चरणमा लैंगिक पद्धतिहरूको विकास, कार्यान्वयन र अनुगमन गरिनेछ ।
- जिल्ला अस्पताल स्याङ्जाको स्तरोन्नती गरी शल्यक्रियाका सेवा समेत थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- फरक क्षमता भएका व्यक्तिद्वारा सञ्चालन हुने औद्योगिक कार्यमा नगरपालिकाद्वारा विशेष सहूलियत प्रदान गरिने नीति लिइनेछ ।
- नगरभित्रका धार्मिक शैक्षिकसंस्थाहरूको स्तरोन्नती र गुणस्तर विकासगर्ने गरी आवश्यक नीति तर्जुमा गरि लागु गरिनेछ ।
- युवाहरूलाई कुलतमा फस्नबाट जोगाउन लागुऔषध निषेध र मदिरा नियन्त्रणका लागि प्रवर्द्धनात्मक र नियन्त्रणात्मक कार्यहरू सञ्चालन गर्ने नीतिलाइ निरन्तरता दिइनेछ ।
- युवाहरूलाई खेलको माध्यमबाट अनुशासित र मर्यादित जीवन यापन गर्न सकिने बनाउन खेल र खेलाडीको विकास गर्दैजानै नीति लिइनेछ ।
- नगरस्तरीय अन्तर विद्यालय खेलकुदहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- एक वडामा एक बाल उद्धानको स्थापनागर्ने नीतिलाइ निरन्तरता दिइनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन प्रणाली लाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- सबै प्रकारका बालश्रम लाई निषेध गरिनेछ ।
- बालबालिकाहरूलाई मदिरा एवं सुर्ती जन्य पदार्थ किनबेच गर्न रोक लगाउने नीति लिईनेछ ।
- प्रत्येक वडामा एक/एक वटा खेल मैदाननिर्माण गर्ने नीतिलाइ निरन्तरता दिइनेछ ।

- नगरपालिकाको सदरमुकाममा रहेको मालेबगर खेल मैदानलाई रंगशालाको रूपमा विकास गर्न आवश्यक पूर्वाधार तयार गर्ने नीति लिइनेछ । साथै नगरभित्र रहेका अन्य खेल मैदानहरूको विकास र विस्तारमा सहयोग गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयलाई प्रविधियुक्त विद्यालय बनाउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यालयका शिक्षक, सहयोगी कार्यकर्ता तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास तथा प्रोत्साहन गरि उनीहरूको सेवा प्रतिको भावनालाई उच्च र दिगो बनाउने प्रयास गरिनेछ ।
- सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूको नियमन तथा अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ
- महिलाको श्रम र समयको बचत गर्ने प्रविधिको विकास र प्रयोगमा जोड दिइ बचत भएको समयलाई उत्पादनशिल क्षेत्रमा लगाउने नीति लिइनेछ ।
- विभिन्न जातजाती, धर्मालम्बी, कला संस्कृतिको जगेर्ना, संरक्षण र प्रबर्द्धन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- समाजमावर्गिय, जातीय, लिङ्गीय, दृष्टिकोणबाट पछाडि पारिएकाएवं एकल महिलाको आयआर्जनको निम्तीउनीहरूलाई सामाजिक परिचालन कार्यक्रमका गतिविधिसँग विशेष ढंगले जोडिने नीति लिइनेछ ।
- यस नगरपालिकाभित्र कार्यरत वा कामगर्न चाहने गै.स.स.हरूलाई उनीहरूका कार्यक्रमका आधारमा एकद्वार प्रणालीबाट सेवागर्ने अवसरको लागि समन्वयगर्ने एवं सहकार्य गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- समाजमा रहेका विभेद, पछौटेपन, गरिवी र बेरोजगारी हाम्रो समाजविकासको बाधकरहेको विद्यमानअवस्थामायिनीहरूको न्यूनीकरण एवं अन्त्यको अभियान स्वरूपवडा विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरी वडाको आर्थिक, समाजिक विकासलाई गति प्रदान गरिनेछ ।
- लोपोन्मुख कुमाल जातिको माटाका भाँडा संरक्षणको लागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ
- आदिवासी जनजाति, दलित, अल्पसंख्यक मुस्लीम तथा विपन्न वर्गका युवा विद्यार्थीहरूलाई सरकारी सेवा तथा अन्य पेशा व्यवसायमा आवद्ध गराउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- लैंगिक हिंसा सम्बन्धी क्रियाकलापलाई समाजमा नै दवावमुलक रूपमा मेलमिलाप गराउने पद्धतिलाई निरुत्साहित गर्न सामुदायिक संस्थाको परिचालन गरिनेछ ।
- महिला तथा फरक क्षमता भएका व्यक्ति, समुह तथा संस्थाद्वारा उत्पादित सामाग्रीहरूको गुणस्तर प्रबर्द्धन र बजार पहुँचको सुनिश्चिताता गरिनेछ ।
- लैंगिक उत्तरदायी बजेट विनियोजनमा वृद्धि गर्दै यो प्रणाली लाई संस्थागत गरिदै लगिनेछ ।
- मातृशिशु प्रजनन स्वास्थ्य लगायका स्वास्थ्य सेवाहरूमा सचेतना अभिवृद्धी गर्ने लगाएतका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गर्भावस्थामा आमा र शिशुको सुरक्षाका लागि पोषण कार्यक्रम संचालन गर्नका साथै आवश्यक खोप सेवाको पहुँचमा विस्तार गरिनेछ ।
- समाजमा रहेका विभिन्न हिंसाबाट प्रभावित एच आई भि एड्स संक्रमित बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरू लाई निशुल्क स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने पहल गरिनेछ ।
- समाजमा रहेका विभिन्न किसिमका विभेद तथा छुवाछुत अन्त्य गर्न आवश्यक कार्य संचालन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक हरुको संरक्षण, सम्मान, उपचार तथा मनोविमर्श जस्ता सहायताहरू उपलब्ध गराउँदै लगिनेछ ।
- जेष्ठ सदस्यहरूको हेरचाह तथा पालन पोषण गर्ने परिवारका सदस्यहरू लाई सम्मान गरिनेछ ।

- जेष्ठ नागरिक, एकल महिला तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति लोपउन्मुख समुदाय आदिका लागि विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- पूर्ण असक्त अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू लाई सहयोगी सेवा सामाग्री उपलब्ध गराईनेछ ।
- शैक्षिक शुधारका लागि क्षमता विकास, सूचना व्यवस्थापन सूचना प्रविधी विकास र विस्तार गरिनेछ ।
- सर्वसाधारणमा स्वास्थ्यको सरल र गुणस्तरीय पहुच वृद्धि गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ
- अन्तर पुस्ता सीप हस्तान्तरण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- नयाँ प्रविधिको आविष्कार गर्ने विद्यार्थीहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्नुका साथै उनिहरूलाई प्रोत्साहन गरी स्वास्थ्य क्षेत्रमा उनीहरूको सेवालाई अझ बढी प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- नगरवासीहरूको स्वास्थ्यलाई ध्यानमा राखी योग र ध्यानका कक्षाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- वधशाला निर्माणको लागि व्यवसायिहरूसँग साभेदारी गर्ने गरी कार्यक्रम तय गरिनेछ ।

सार्वजनिक सेवा,सुशासन तथा क्षमता विकास

- नगरपालिका र जनताको सम्बन्धलाई अझ सुदृढीकरण गर्न हरेक वडामा प्रत्यक्ष भेटघाट गर्ने गरी जनता संग मेयर कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- न.पा.का सबै वडाहरूमा विद्युतिय शासन अनुसार इन्टरनेटको सुविधा पुर्‍याईने र कार्यालयबाट हुने कामकाजहरूलाई सूचना र प्रविधिसँगजोडी दक्षकर्मचारीहरू बनाएर छिटो, छरितो, भरपर्दो रूपमासेवाआदानप्रदान गर्ने नीतिलाईनिरन्तरता दिइनेछ
- नगरपालिका कार्यालय, वडा कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई क्षमता वृद्धिको लागि कम्प्युटर तालिमको व्यवस्थागर्ने साथै सामाजिक सुरक्षाभत्ता प्राप्तगर्ने लाभग्राहीको एवं व्यक्तिगत घटना दर्ता विवरण अनलाईन मार्फत् तयार गर्ने नीति लिईनेछ
- पुतलीबजारभित्र यातायात कार्यालय र अन्तशुल्क कार्यालयको इकाई(Unit) स्थापना गर्न पहलगरिनेछ
- विपन्न वर्गका युवाहरूलाई प्रत्येक वडामा न्यूनशुल्कमा कम्प्युटर शिक्षाप्रदान गर्न आवश्यक पहल गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरभित्रका महिला सञ्जालहरूको सशक्तिकरण गरिनेछ ।
- नगरभित्र स्थायी ठेगाना भइ हाल विभिन्न मुलुकहरूमा कार्यरत नगरवासीको भावना, शीप र सुभावाको कदर गर्ने नीतिलिइनेछ ।
- यस नगरपालिकाको वर्तमान अवस्था र भावीकार्यक्रमको प्रभावकारीता मूल्यांकनगर्ने पारदर्शी माध्यम वृत्तचित्रनिर्माण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नागरिक वडापत्रको अवधारणालाई आत्मसात गर्दै क्रमश क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक वडापत्र लागु गर्ने नीति अवलम्बन गर्दै लगिनेछ ।
- पुतलीबजार न.पा.को आर्थिक/सामाजिकएवं भौतिकपूर्वाधार विकासको लागि स्वदेश तथा विदेशबाट सेवानिवृत्त एवं विषय विशेषज्ञहरूको योग्यता/दक्षताको भरमग्दुर उपयोगको नीतिलिईने छ ।
- उत्पादनप्रहरी र निर्माण प्रहरीको अवधारणाको विकास गर्ने नीतिलाइ निरन्तरता दिईनेछ ।
- सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परिक्षण सार्वजनिक सुनुवाई सेवाग्राही सन्तुष्टी परिक्षण उपभोक्ता सन्तुष्टी परिक्षण जस्ता क्रियाकलाप सञ्चालन गरी संस्थागत सुशासन कायम गरिनेछ ।

- मुस्कान सहितको सेवा प्रवाहलाई प्रवाहकारी बनाउन कर्मचारी आचार संहिता लाई प्रभावकारी रूपमा लागु गरिनेछ ।
- कार्यालयका सबै शाखाहरूमा आवश्यक सफ्टवेयर जडान गरि कार्यालयलाई प्रविधीमैत्री बनाउदै कागज विहिन कार्यलय बनाउने प्रयास गरिनेछ ।
- नगरको सबै वडाहरूमा करदाता शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- उपभोक्ता समितिहरूलाई योजना संचालन, सम्पादन, भुक्तानी प्रकृत्यालाई सहज र सरल बनाउन अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- योजनाहरूको लागत अनुमान, मुल्याङकन र प्रतिवेदन नेपाली भाषामा तयार गरिनेछ ।
- नगरप्रहरीको व्यवस्थागरिनेछ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

- पुतलीबजार नगरपालिकालाई “पार्क र गुफाको नगरपालिका” का रूपमा समेत पहिचान गर्न पहल गरिनेनीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरपालिकाभित्रको फोहोर न्यूनीकरण एवं व्यवस्थापनको लागिअल्पकालिन र दीर्घकालिन योजना निर्माण गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- प्रत्येक नगरबासीको घर घरमा अनिवार्य शौचालयहुनुपर्ने र अत्यावश्यक स्थानमा सार्वजनिक शौचालयको व्यवस्थापनगर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सबै वडामा पुर्ण सरसफाई कार्यक्रमसंचालन गरिनेछ ।
- ठुला पूर्वाधारका योजना संचालन गर्दा वातावरण संरक्षण ऐन नियमका प्रावधान अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगर गौरबका सडकहरू निर्माण गर्दा वातारण संरक्षण सम्बन्धित कार्यलाई समेत लागत अनुमानमा समावेश गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- खानेपानीका मुहान तथा टंकीहरूको सरसफाई र पानी शुद्धिकरण गर्न आवश्यक सचेतनामुलक कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- बाडिपहिरो नियन्त्रणका लागि तटबन्धन लगायतका कार्यलाई निरन्तरता दिईने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- विपत्त व्यवस्थापनका लागि सबैवडाहरूमा रहेको खुल्ला सार्वजनिक स्थलहरूको पहिचान र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन निर्देशिकाबनाई वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन कोषलाई व्यवस्थित गरि परिचालन गरिनेछ ।
- नगरक्षेत्रलाई २० माइक्रोन भन्दा कमका प्लाष्टिक भोला मुक्त क्षेत्र बनाउन आवश्यक कार्यक्रम तयार गरिनेछ ।
- स्थानीय नदीखोलामा जलचर संरक्षणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- सामुदायिक वनको संरक्षण र संवर्द्धन गरिनेछ ।

सभासदज्युहरू

उपरोक्त अनुसारका नीति तथा कार्यक्रमहरू छलफल, रायसुभाब सहित पारित गरी नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्न विगतका दिनहरूमा जस्तै आगामी दिनहरूमा पनि यहाँहरूको सकारात्मक सहयोग रहने अपेक्षा गर्दछु ।

धन्यवाद !

सीमा कुमारी क्षेत्री
नगर प्रमुख